

Rodinné album lidoopů

Lidoopi vytvářejí zoologickou čeleď, tedy navzájem příbuzné druhy. Žijí v tropických oblastech Afriky a Asie a spolu s lidmi, opicemi a poloopicemi patří k řádu primátů. Jejich podobnost s člověkem je natolik výrazná, že řada současných přírodovědců spojuje čeleď lidí a lidoopů v čeleď jedinou. Lidoopi mají s člověkem také mnoho společných znaků, které nemůžeme na první pohled postřehnout, například krevní skupiny nebo strukturu genetického základu. Lidoopi jsou sice čtyřnožci, krátkodobě se však umějí pohybovat vzpřímeně a mají šikovní ruce, kterými si dokonce vyrábějí jednoduché nástroje. Také jejich bohatá mimika se velmi podobá naší lidské.

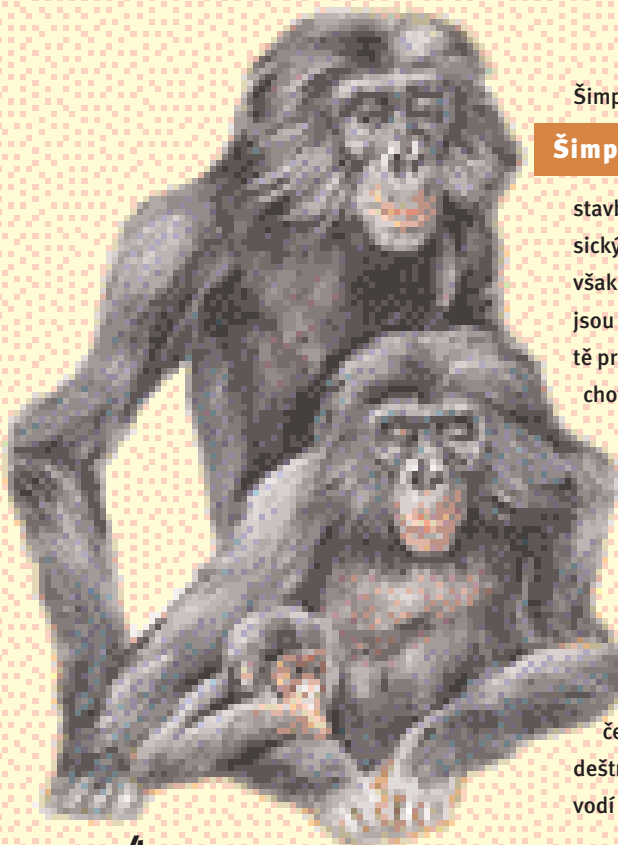

Gorily žijí v deštých pralesích tropické

Gorily

Afriky. Vedle nížinných goril existuje ta-

ké druh goril horských, které nalezneme v pralesních oblastech s nadmořskou výškou nad 3000 metrů. Gorily kvůli své vysoké hmotnosti šplhají po stromech spíše zřídka. Žijí v různě početných rodinných tlupách a živí se výhradně rostlinami.

Šimpanzi bonobo vypadají na první po-

Šimpanzi bonobo

hled jako šimpanzi s lehkou

stavbou těla (hmotností se dokonce klasickým šimpanzům často vyrovnají), tvoří však zvláštní druh. Ve svém chování jsou tolerantnější než šimpanzi. Obzvláště prosluli svým sociálním a sexuálním chováním. Používají sex k tlumení vzájemné agresivity. Jejich sexuální aktivity se přitom neodehrávají jen mezi samci a samicemi, ale i mezi příslušníky téhož pohlaví či mezi mláďaty. Ze všech lidoopů nejčastěji chodí vzpřímeně.

Šimpanzi bonobo, méně početní než šimpanzi, obývají deštné pralesy na levém břehu povodí řeky Kongo.

Oblast výskytu šimpanzů (areál) zahrnuje rozsáhlejší území než areál, kde žijí šimpanzi bonobo. Se šimpanzi se můžeme setkat od Senegalu přes pralesní oblasti při pravém břehu řeky Kongo až po

Šimpanzi

Rwandu a Tanzanii. Jejich životní prostor je také mnohem rozmanitější, jsou rozšířeni ve všech typech lesů v Africe, a dokonce je nalezneme i v otevřených savanách.

Šimpanzi velmi dobře šplhají a živí se převážně ovocem a rostlinnou potravou, částečně však také hmyzem, a někdy dokonce loví ve větších menší opice.

Tito lidoopi jsou spíše samotáři. Neset-

Orangutani

káme se s nimi však v Africe, ale

v Asii, kde žijí v deštných pralesích a mangrovech Sumatry a Bornea. Orangutani výborně šplhají ve větvích a šikovně, i když pomalu ručkují mezi stromy, které obývají. Živí se téměř výhradně rostlinami.

GIBONI

Giboni se natolik podobají lidoopům, že jsou v zoologickém systému odlišeni od všech ostatních opic. Patří spolu s lidoopy a lidmi do společné nadčeledi *Hominoidea*. Jejich domovem jsou deštné pralesy v jižní Asii. Giboni mají dlouhé paže, které jim umožňují s rozmachem ručkovat mezi větvemi a pohybovat se téměř tak rychle jako ptáci. Jednou z jejich zvláštností je, že žijí v pevných monogamních svazcích.

ČLOVĚK

Člověk doplňuje nadčeď *Hominoidea*. Jeho výrazná podobnost s lidoopy, zejména se šimpanzi, je nepřehlédnutelná, a tak bývá čeleď lidí, *Hominidae*, a lidoopů, *Pongidae*, spojována v čeleď jedinou, totiž *Hominoidea*, která zahrnuje také vyhynulé druhy pračlověka (například člověka neandrtálského).